

rát. Vajjon eszébe jut-e majd, hogy ugyanazon a téren egy másik szobrot is állítson? *Svájcz* szobrát. A jászol szobrát, a melyben az orosz szabadság nem fogantatott ugyan, de a mely nélkül aligha tudott volna megszületni. A honnan a czár ágyába jutott.

Harmadfélmillió alapítvány.

— Láncozy Leó félszázados jubileuma alkalmából. —

(Saját tudósítónktól.)

Ötven esztendőnek munkában, küzdelmekben és sikerekben gazdag korszakát egy épp oly nagylelkű, mint nagyszerű emberbaráti cselekedettel teszi emlékezetessé Láncozy Leó v. b. t. t., a Kereskedelmi Bank elnöke. Két és fél millió korona összegben az alapítványok egész sorát jelenti be a miniszterelnöknek, nagyobbára oly alapítványokét, a melyek a hadijótekonyság céljait szolgálják.

Nemcsak nagy adomány ez, hanem olyan, mint Láncozy Leó maga: nagyszabású. S a jótekonyság, melyet pazar módon szolgál, szintén olyan, mint Láncozy Leó: eszes. Egyáltalában megragadó, hogy gazdasági és közéletünknek ez a markáns alakja minden dolgában mennyire hű tud maradni az egyéniségéhez. Ime, egy hosszú, sikeres működés fordulópontján egy pillanatra megáll s örökre emlékezetessé teszi e pillanatnyi megállapodását is. Láncozy Leó nem tud improduktív lenni. S mikor a világháboru ütötte sebekre irt akar adni, az élete tudásának éles ítéletével biztos kézzel állapítja meg a sebek nagyságához mérten a segítségnyújtás arányait. A harmadfél milliónak elosztása valósággal mesteri munka. A szív föladta a leczkét és az ész klasszikusan oldotta meg.

Nem nagyon stilusos olyankor méltatni valakit, a mikor jót tesz, de nem kerülhető el. Láncozy Leó, ha az adománya nagyságához mérjük is, rosszabbul jár, mintha pályáján szerzett sikereihez és érdemeihez mérnök. Mert nemcsak harmadfél milliót nyújtott ő a háborus Magyarországnak. Háboru alatt és előtt intézete révén, az ipari és kereskedelmi ügyek közéleti intézése terén igen nagy mértékben ő nyújtott az országnak módot, hogy maga is megálljon s a szerzett fölöslegből juttasson a jótekonyságnak. Láncozy nélkül nagyon sok jó ember nem lett volna abban a helyzetben, hogy jót töltsen.

Az ő ötven esztendeje a Kereskedelmi Bank élén a magyar közgazdaságnak ötven esztendejét jelenti. Olyan ő de facto, a milyen a mesebeli ifju nem lehetett. Hogy kapott egy csikót, melyet nap-nap után a hátára vett, hogy mire a csikóból ló lesz, a lovat is elbirja. Láncozy Leó ma a kifejlött magyar közgazdaságot épp úgy tartja, mint ötven évvel ezelőtt a zsenjét s ne haragudjék a hasonlatért a magyar közgazdaság. Nem őt nézzük lónak, hanem Láncozy Leót Góliátnak.

*

A levél, melyben Láncozy Leó Wekerle miniszterelnöknek bejelenti alapítványát, így szól:

Mélyen tisztelt kegyelmes uram!

Elérkezve különféle állásokban és a közélet különböző területein eltöltött szakadatlan munkásságom ötvenedik évfordulójához, nem tudok elhaladni e reám nézve fontos mértőldmutató mellett a nélkül, hogy eszembe ne juttassa azokat a célokat, melyekért küzdöttem, azokat az intézményeket, melyekben tehetségem szerint közreműködni adatott. És ha a Gondviselés rendeletéből a béke munkájában töltött életemnek ez a határjelzője éppen a világ legszörnyűbb háborus pusztításába esik bele, akkor még inkább érthetőnek fog tetszeni az a szív-bőli kívánságom, hogy egyéni életem évfordulójánál hátranézve, a közre és azokra gondoljak, a kik leginkább, legnyomasztóbban érzik a történelmi idők nehéz sulyát és szemem előtt legyenek különösen azok, a kiket e nagy pusztulás után a jövő nemzedék számára kell megmenteni mindnyájunknak hazafias kötelességünk tudatában.

Ez a gondolat és érzés vezetett abban az elhatározásomban, hogy félszázados munkám anyagi eredményéből magyar állami hadikölcsön-kötvényekben több, összesen két és fél millió koronára rugó alapítványt tegyek, nagyrésztben a hadi jótekonyság céljait szolgálókat. Arra kérem most nagyméltóságodat, hogy ezen alapítványok közül azokat, melyeknél az intézkedés a nagyméltóságod böles vezetése alatt álló kormány hatáskörébe tartozik, kegyesen fogadni szíveskedjék és egyuttal bátorodom bejelenteni, hogy alapítványaimat a következő célokra szántam:

egy Hadiárva-gyermekszanatórium alapítására 1.250.000 K-t,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank al-